

Statsforvalteren i Agder

Forslag til vern av Kleppsfjellet og Slettafjellet
naturreservat,
Hægebostad kommune

Agder fylke

Utkast til verneplan for skog
Høringsutgave mai 2023

Innholdsfortegnelse

Høring av verneplaner	3
Innledning	3
Naturfaglige registreringer	3
Verneform	4
Hva medfører vernet?	4
Verneforskrift og restriksjonsnivå	4
Generelle kommentarer til bestemmelsene i verneforskriftene	5
Inngrep	5
Planteliv	5
Dyreliv	5
Friluftsliv	5
Motorferdsel	6
Skjøtsels- og forvaltningsplaner	6
Generelle unntaksbestemmelser	7
Forvaltningsmyndighet	7
Økonomisk erstatning	7
Verneprosessen	7
Oppstart av verneprosess	7
Endringer etter oppstartsmelding	8
Sammendrag av innkomne innspill	8
Statsforvalterens kommentarer til innspillene	9
Områdebeskrivelse - Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat	10
Verneforskrift	11
Forskrift om vern av Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat, Hægebostad kommune, Agder ...	11

Høring av verneplaner

Statsforvalteren i Agder sender med dette ut forslag til verneplan for opprettelse av Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat i Hægebostad kommune, på lokal og sentral høring. Til informasjon ble området Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat meldt oppstart på under navnet Lygne naturreservat.

Verneplanen sendes på høring etter avtale med Miljødirektoratet.

Innspill til verneforslaget sendes skriftlig til Statsforvalteren i Agder innen 1.8.2023

Innledning

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Per januar 2023 er 5,2 % av all skog, og av dette 3,9 % av den produktive skog i Norge vernet, jf. tall fra NIBIO. Dette er langt mindre enn andre land i Europa. Forskernes nasjonale anbefaling er at 4,6 % av det produktive skogarealet vernes. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra en rapport fra NINA og Skogforsk, «Evaluering av skogvernet i Norge» (Framstad mfl. 2002). Stortinget har videre satt seg som mål å verne 10 % skogareal. Opptrappingen av skogvernet er en viktig del av Norges bidrag for å stanse tap av biologisk mangfold. Norge har forpliktet seg til å ta vare på vårt biologiske mangfold gjennom nasjonale målsettinger og internasjonale avtaler. Vern av skogområder skal bidra til et representativt vern av skogtyper og sikre trua arter og naturtyper i norsk skog. Norge har stor variasjon av skogtyper, også skogtyper som er internasjonalt sjeldne. Nær 50 prosent av de trua og nær trua artene i Norge lever i skog.

Regjeringens arbeid med vern av skog foregår nå etter to hovedlinjer; frivillig vern av skog og vern av skog på statens grunn. I Stortingsmeldingen blir begge strategiene trukket fram som viktige for det framtidige skogvernet i Norge.

Frivillig vern innebærer at skogeier(e) tilbyr staten vern av egen skog. Arbeidet skjer i et nært samarbeid mellom Norges skogeierforbund og miljøvernmyndighetene. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering er aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet, vil det bli gjennomført forhandlinger med grunneier om avgrensing, verneforskrifter og økonomisk kompensasjon. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Alle verneforslagene omtalt i denne verneplanen er et resultat av tilbud om frivillig vern av skog fra grunneier(e).

Naturfaglige registreringer

Naturfaglige kvaliteter og verneverdier i foreslått naturreservat på vestsiden av Lygne, Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat, ble kartlagt av Rådgivende Biologer den 23.10.2020.

Området Kleppsfjellet og Slettafjellet har stor variasjon i skogtyper, med forekomster av både rik edelløvskog (alm-lindeskog) og gammel ospedominert skog. De viktigste verne kvalitetene i det foreslåtte verneområdet er derfor også knyttet til de rike edelløvsogene, der også den rødlistede naturtypen frisk rik edelløvskog (NT) finnes spredt.

Rapporten med resultater fra de naturfaglige registreringene av verneverdier i skog for området Kleppsfjellet og Slettafjellet, beskriver naturgrunnlag, vegetasjon, skogstruktur og påvirkning samt fremmer forslag til avgrensning av aktuelt verneområde. I rapporten finner man også en verdivurdering og nærmere beskrivelse av registrerte kjerneområder. Verdivurderingen tar utgangspunkt i en rekke kriterier som områdets urørthet, forekomst av død ved og gamle trær, treslagsvariasjon, rikhet, arrondering og forekomster av sjeldne og trua arter. Verdivurderingen er foretatt etter Miljødirektoratets tidligere metodikk for kartlegging av verneverdier i skog samt vurderinger og verdisetting av verneområder.

For nærmere beskrivelse av det foreslåtte verneområdet samt hovedinnholdet i den naturfaglige registreringen, viser vi til områdebeskrivelsen på slutten av høringsdokumentet. Statsforvalteren kan sende deg den naturfaglige rapporten i sin helhet, dersom det er ønskelig.

Verneform

Skogområder som inngår i ordningen med frivillig vern skal normalt fredes som naturreservat, etter naturmangfoldloven § 37. Det foreslåtte verneområdet, vil bevare en bestemt type natur i form av rik edelløvskog med innslag av den trua naturtypen frisk rik edelløvskog samt gammel ospedominert skog. Videre vil området, som foreslås vernet, ha en viktig funksjon som leveområde for enkelte krevende og trua arter knyttet til død ved av rikere treslag som alm og lind. Opprettelse av Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat tilfredsstiller etter vår vurdering vilkårene i naturmangfoldloven (nml.) § 37 om områder som kan vernes som naturreservat.

Hva medfører vernet?

Ved vern av skog som naturreservat legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes. Verneformålet innebærer at det skal skje en naturlig utvikling dvs. at de naturlige økologiske prosessene uforstyrret skal kunne finne sted i området.

Et vernevedtak vil få konsekvenser for fremtidig bruk og hvilke aktiviteter som kan foregå i området. Alle tiltak som kan føre til endringer i naturmiljøet vil være forbudt. Skogsdrift, skogskjøtsel, uttak av ved, nydyrking, drenering/grøfting, og andre aktiviteter samt oppføring av bygninger vil ikke være tillatt. Det samme gjelder motorisert ferdsel. En del tiltak som kunne gjennomføres tidligere, vil nå være søknadspliktige. I fellesskap vil søker og forvaltningsmyndighet ofte komme fram til løsninger som gjør at det ønskede tiltaket kan gjennomføres uten å komme i konflikt med verneformålet. For enkelte søknadspliktige tiltak kan det gis tillatelser som gjelder for flere år om gangen. Tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som vanlig ferdsel til fots og på ski, jakt og plukking av bær og sopp vil kunne foregå som tidligere.

Verneforskrift og restriksjonsnivå

Statsforvalteren har utarbeidet forslag til verneforskrift og vernekart for Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat, som nå sendes på høring. Nye forhold som blir kjent om det foreslåtte verneområdet og uttalelser som kommer inn i forbindelse med den sentrale høringen, kan føre til at det blir gjort ytterligere tilpasninger av verneforskriften og/eller justering av vernekart etter høringsperioden er gått ut. Det er derfor av stor betydning at både høringsinstansene og skogeierne kommer med konkrete innspill til den aktuelle verneforskriften og vernekartet. Mulighet for justering av verneforskrift og vernekart blir vurdert opp mot hensynet til verneformålet i hvert enkelt tilfelle.

Generelle kommentarer til bestemmelsene i verneforskriftene

Den lokale verneforskriften gir en nøyaktig og konkret oversikt over hvilke tiltak og aktiviteter som kan gjennomføres i verneområdene, og om de er søknadspliktige eller ikke. Nedenfor gis det noen generelle kommentarer til forskriftene.

Inngrep

Verneforskriftene legger opp til at gjennomføring av tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Bestemmelsen inkluderer anlegg av ulike slag (midlertidige og faste), men også andre typer tiltak som uttak og oppfylling av masse, deponering av avfall og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Det er ikke tillatt å føre opp nye bygg som for eksempel hytter eller jaktbuer i et naturreservat. Eksisterende bygninger kan vedlikeholdes opp til den standarden de har på vernetidspunkt, men det legges i utgangspunktet ikke opp til oppgradering og/eller standardheving. I de få tilfellene det åpnes for gjenoppføring av bygninger i naturreservatene, forutsettes det at dette skjer innenfor rammen av den størrelse og utforming som bygningen hadde på vernetidspunktet. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidpunktet er tillatt. Anlegg viser her til eksisterende skogsbil/traktorveier, kulturminner, dammer, bruer, stier, klopper med mer. Eksempelvis innebærer dette at eksisterende traktorveier og stier kan ryddes og holdes åpne tilsvarende det som var tilstanden ved vernetidspunktet. Eksisterende turstier kan også fortsatt merkes uten noen videre søknadsbehandling. Rydding og merking av nye stier vil imidlertid være søknadspliktig.

Gjennom verneprosessen vil Statsforvalteren vurdere hvilke stier og traktorveier som skal kunne vedlikeholdes. Disse vil som regel bli tegnet inn i vernekartet. For at eldre traktorveier skal kunne vedlikeholdes må de ha et lovlig og reelt bruksformål utover uttransport av felt storvilt. Statsforvalteren minner om at traktorveier som regel er anlagt i forbindelse med drift av skogen. Ved et vern av området vil skogsdrift ikke være tillatt og behovet for å vedlikeholde denne type drifteveier faller derfor også som regel bort. Det kan gis unntak i de tilfeller der skogsdrift på bakenforliggende eiendom krever bruk av eksisterende traktor/skogsbilvei.

Det bemerkes at plan- og bygningslovens (pbl.) bestemmelser vil gjelde i tillegg til bestemmelsene i verneforskriften, men at det ikke kan gis tillatelser utover det som er tillatt etter vernereglene.

Planteliv

Vernebestemmelsene legger opp til en generell plantelivsfredning som inkluderer all vegetasjon i de aktuelle reservatene. Det er heller ikke tillatt å så eller plante trær og annen vegetasjon. Plukking av bær og matsopp er fremdeles tillatt som før, og det vil også være tillatt å gjøre opp bål dersom en samler små tørrkvist fra bakken eller benytter seg av medbrakt ved.

Dersom plukkhogst inngår som nødvendig skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene, vil dette være tillatt.

Dyreliv

Det er lagt opp til en generell dyre- og fuglelivsfredning i naturreservatene. Fredningen gjelder også reirplasser og hiområder inkludert beverhytter. Det er imidlertid åpnet opp for jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk forutsatt at det foreligger tillatelse fra grunneier.

Friluftsliv

Ferdsel til fots og på ski i verneområdet er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er sykling, ridning samt bruk av hest og kjerre forbudt i det foreslåtte verneområdene utenom på eksisterende stier og veier.

Det er heller ikke tillatt å bruke naturreservatene til idrettsarrangementer eller større arrangementer. Hva som regnes for å være et stort arrangement blir vurdert i hvert enkelt tilfelle, ut fra omfanget av påvirkning og risiko for skade og/eller slitasje på verneverdiene. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til at enkelte større arrangementer kan gjennomføres i reservatene. Ved utforming av slike søknader anbefaler vi at det tas kontakt med forvaltningsmyndigheten før konkret søknad sendes inn for å avklare hva denne må inneholde.

Dersom det over tid viser seg at tillatt ferdsel er i strid med verneformålet, kan Miljødirektoratet, ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatene. Utarbeidelse og eventuell innføring av en slik forskrift følger forvaltningslovens regler.

Motorferdsel

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel i naturreservater forbudt. Tradisjonelt er en stor del av verneområdene benyttet i forbindelse med storviltjakt (elg og hjort), og det kan derfor være aktuelt med tilpasninger av verneforskriften med hensyn til uttransport av felt elg/hjort på eksisterende traktorveier og i terrenget generelt. I rene skogområder med liten fare for at det kan oppstå kjøreskader, foreslås det et generelt unntak i verneforskriften om at lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, kan brukes for uttransport av storvilt dersom det er nødvendig. I noen tilfeller kan det også åpnes for at eksisterende godkjente traktorveier som tegnes inn i vernekartet kan benyttes til kjøring med traktor/ATV for uttransport av felt storvilt. Statsforvalteren presiserer at dette kun gjelder kjøring på avmerket traktorvei og ikke i terrenget ellers. Det vil for eksempel ikke være anledning til å benytte ATV eller traktor for å transportere jegere ut til avsidesliggende jaktposter.

I forbindelse med gjennomføring av nødvendig vedlikehold på eksisterende traktorveier i naturreservater, vil det i enkelte tilfeller kunne oppstå et behov for bruk av motorkjøretøy. Verneforskriften åpner for at motorferdsel på eksisterende traktorveier i forbindelse med nødvendig vedlikehold kan tillates, men da etter godkjent søknad om dispensasjon fra vernereglene. Det samme gjelder i forbindelse med nødvendig motorferdsel ved gjennomføring av vedlikehold på eksisterende bygninger som er i bruk på vernetidspunkt.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag med tilhørende forskrift gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. I de fleste tilfeller der det gis dispensasjon for motorferdsel etter verneforskriften, må det også søkes om tillatelse til motorferdsel hos kommunen etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Verneforskriften endrer ikke grunneiers rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Skjøtsels- og forvaltningsplaner

Verneformålet i det foreslåtte naturreservatet er knyttet opp mot å frede alt naturlig plante- og dyreliv, og at skogen si størst mulig grad skal få utvikle seg i retning naturskog gjennom fri utvikling uten inngrep. Det registrerte artsmangfoldet er heller ikke knyttet opp mot kulturbetingete naturtyper, og vi vurderer derfor det totale skjøtselsbehovet til å være relativt lite. Dersom en over tid vurderer at verneverdiene trues, åpner forslag til verneforskrift for at det kan gjennomføres nødvendige skjøtselstiltak for å ivareta verneverdiene og at det kan gis dispensasjon for uttak av etablerte plantefelt. I utkast til verneforskrift åpnes det også for at det kan utarbeides forvaltningsplan for reservatene. Statsforvalteren vil vurdere behovet for utarbeidelse av forvaltningsplan etter at verneprosessen er gjennomført.

I foreslått Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat, er det utfordringer knyttet til spredning av fremmedarter som lutzgran og vestamerikansk hemlokk. Ved befarings så det ut til at de største

feltene med vestamerikansk hemlokk var tatt ut, men likevel ble det observert en del oppslag av unge trær som på sikt har stort potensiale til å spre seg inn i edelløvs-kogsområdene og true verneverdiene. Statsforvalteren, vil derfor etter at vernevedtak er fattet, sette i gang arbeidet med å lage forvaltningsplan med skjøtselstiltak for uttak av fremmede arter.

Etter et eventuelt vedtak om fredning av områdene som er foreslått i dette verneplanutkastet, vil områdenes grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp tavler med utfyllende informasjon om naturverdier samt gjeldende verneforskrifter og avgrensning av området. Statens Naturoppsyn, vil etter at verneområdene er opprettet, få ansvar for å drive oppsyn i de aktuelle naturreservatene.

Generelle unntaksbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. nml. § 48. Statsforvalteren påpeker at «vesentlige samfunnsinteresser» forstås som tiltak av nasjonal betydning. Statsforvalteren presiserer at det først og fremst er tiltak som ikke er vurdert konkret i løpet av verneprosessen, som skal behandles etter denne dispensasjonsbestemmelsen. Det skal derfor også svært mye til for at det skal kunne gis dispensasjon til gjennomføring av nye tiltak.

Forvaltningsmyndighet

Statsforvalteren har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Det foregår en prosess hvor kommunene er tilbudt forvaltningsmyndigheten over visse typer verneområder innen kommunens grenser. Hvem som vil bli forvaltningsmyndighet for de aktuelle naturreservatene vil bli endelig bestemt av Miljødirektoratet relativt kort tid etter at vernevedtaket er fattet.

Økonomisk erstatning

Etter reglene i naturmangfoldloven (jf. §§ 50 og 51) har eiere og rettighetshavere til eiendom som blir fredet som naturreservat krav på erstatning for økonomisk tap som følge av vernevedtaket. Arbeidsformen frivillig vern innebærer at det forhandles om avtaler med de berørte grunneierne. Foreslått verneområde ved Kleppsfjellet og Slettafjellet ble befart og taksert i november 2021. Signert avtale om erstatning vil være på plass før det fattes endelig vedtak om vern av området. Når erstatningssummen er avtalt, vil denne normalt bli utbetalt kort tid etter at det er fattet vernevedtak i statsråd.

Verneprosessen

Oppstart av verneprosess

Statsforvalteren i Agder meldte oppstart av verneprosess for Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat (Lygne), sammen med to andre områder i Agder, den 5.10.2021. Oppstartsmeldingen ble sendt ut til grunneiere og øvrige direkte berørte parter; deriblant Hægebostad kommune, Agder fylkeskommune samt andre aktuelle lokale lag og foreninger. Melding om oppstart av verneplanarbeid ble annonsert i Agderposten, Lister24, Tvedestrandsposten og Aust-Agder Blad.

Det kom inn totalt 7 innspill til oppstartsmeldingen, der seks av innspillene gjaldt foreslått verneområde ved Kleppsfjellet og Slettafjellet. Statsforvalteren bemerker at Hægebostad kommune og Agder fylkeskommune ikke har uttalt seg til oppstartsmeldingen. En sammenfatning av hovedinnholdet i innspillene og Statsforvalterens vurdering av innspillene følger nedenfor.

Endringer etter oppstartsmelding

Etter innspill fra Språkrådet og påfølgende dialog med representant for skogeierne foreslår Statsforvalteren å endre navnet på området fra Lyng naturreservat til *Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat*. Det er gjort enkelte mindre justeringer i verneforskriften etter innspill fra skogeierne som har tilbudt areal for vern. Disse justeringene innebærer at det er tegnet inn en eksisterende traktorvei på vernekartet og knyttet bestemmelser til at denne kan benyttes til kjøring av ATV og/eller traktor for uttransport av felt storvilt. Videre åpner revidert verneforskrift for at det kan brennes bål i naturreservatet forutsatt at det skjer med medbrakt ved eller ved bruk av tørrkvist fra bakken. Det tillates også å sette opp mobile jakttårn samt forsiktig rydding av kvist i siktgater på jaktposter i forbindelse med storviltjakt. Det er vanlig at gårdene på vestsiden av Lyng har hatt båter liggende i båtstøer eller punkt feste i strandsonen langs innsjøen. I denne forbindelse mener vi det er fornuftig å også ta inn et generelt unntak i verneforskriften, om at det kan ligge mindre båter i opplag langs strandsonen til Lyngne. Slik vi ser det, vil opplag av relativt få, mindre båter langs innsjøen, medføre liten eller svært begrenset risiko for negativ påvirkning på verneverdiene. I høringsforslaget foreslår vi derfor å ta inn «*Båt opplag for mindre båter i strandsonen langs Lyngne*», som en ren unntaksbestemmelse i verneforskriften, jf. § 4, bokstav f.

Det går storfe på beite i deler av det foreslåtte verneområdet i dag, og er derfor også satt opp gjerder. Vi har derfor justert verneforskriften slik at vedlikehold av eksisterende gjerder er unntatt fra vernebestemmelsene. Dersom det er behov for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med vedlikehold av eksisterende gjerder, må det søkes om dispensasjon for det.

Sammendrag av innkomne innspill

Statnett har ikke eksisterende anlegg eller planer om nyetablering av anlegg som blir berørt av verneforslaget for Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservatet. De har derfor ingen merknader til oppstartsmeldingen.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) har sendt et felles innspill til alle de tre skogområdene som det ble meldt oppstart av verneprosess for. DMF kan ikke se at de foreslåtte verneplanene for Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat berører registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift. De har derfor ingen merknader til forslag om opprettelse av disse to verneområdene.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har vurdert den samlede oppstartsmeldingen med tanke på energi- og vassdragsinteresser, som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner mm. Så langt kjenner de ikke til at slike anlegg vil bli berørt av verneplanen for Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat.

Forum for natur og friluftsliv Agder mener at vern av skog kan være et godt virkemiddel for å sikre biologisk mangfold, og stiller seg positive til verneforslaget. Videre kommenteres det at naturreservat er den strengeste verneformen vi har i Norge, og at det kan gi både positive og negative konsekvenser for friluftsliv. De ber derfor om at verneforskriftene utformes slik at de gir minst mulig konflikter mellom natur- og friluftslivsinteresser. Dersom det ikke foreligger helt spesielle grunner, bør vern av områdene ikke være til hinder for jaktutøvelse og enkel friluftaktivitet.

Språkrådet har ingen merknader til skrivemåten av navneforslaget på området som ble meldt oppstart med navnet Lygne naturreservat. Lygne er eneste godkjente skrivemåte for innsjønavnet i Sentralt stedsnavnregister. De ber imidlertid Statsforvalteren om å vurdere om et annet, mer lokalt navn ville passet bedre på naturreservatet, siden det foreslåtte verneområdet kun dekker en liten del av området rundt innsjøen.

Morten Hauge, grunneier på gnr/bnr 88/2 og 87/2, viser til at det er anlagt en eksisterende traktorvei på gnr/bnr 87/2 som må kunne brukes og vedlikeholdes. Han ber også om at denne veien, ved behov, skal kunne brukes til frakt av vilt med traktor/ATV uten belter. Det er også et ønske at det skal kunne settes opp jakttårn samt å rydde kvist i siktgater i forbindelse med jakt. Nord i Bjorlia ligger det en eldre båtstø som han ber om å ha tilgang til samt til å kunne restaurere med maskiner. Det er også et ønske om at det skal åpnes for bålbrekking med kvist fra bakken og medbrakt ved i naturreservatet.

Statsforvalterens kommentarer til innspillene

Flere av mottakerne av oppstartsmeldingen har kommet med tilbakemelding om at de ikke har noen konkrete merknader til verneforslaget som nå legges ut til høring. Statsforvalteren mener derfor at det ikke er nødvendig å kommentere innspillene fra **Statnett, NVE, Forum for natur og friluftsliv Agder, Direktoratet for mineralforvaltning** knyttet til verneforslaget for Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat noe nærmere.

Språkrådet

Statsforvalteren er enig i innspillet om at det bør vurderes et nytt navn på det foreslåtte verneområdet, siden dette kun dekker en mindre del av strandsonen langs innsjøen Lygne. Vi foreslår derfor å endre navnet til *Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat*. Dette navnet dekker to av de mest markante høydedragene i verneområdet. Navnendringen har vært drøftet med AT Skog og skogeiere, som har gitt sin tilslutning til å endre navnet på det foreslåtte naturreservatet.

Morten Hauge

Statsforvalteren har vurdert innspillet fra Hauge. I etterkant av oppstartsmeldingen har innspillet blitt noe justert til å gjelde flere traktorveier. Vernekartet justeres ved at de omtalte traktorveiene tegnes inn, og at det knyttes en bestemmelse til veiene om at det kan åpnes for kjøring med ATV og/eller traktor på denne i forbindelse med uttransport av felt storvilt (elg og hjort). Vi kan ikke se at bruk av motorkjøretøy på de aktuelle veitraseene vil virke negativt inn på verneverdiene i det foreslåtte naturreservatet. Statsforvalteren minner om at uttransport av felt storvilt ellers i området må skje ved bruk av lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, fortrinnsvis jernhest eller elgtrekker. Alternativt kan man også bruke ATV med belter. Oppsetting av mobile jakttårn samt rydde kvist i siktgater ligger inne i forskriftsmalen, og vi kan ikke se at dette vil påvirke verneverdiene i det foreslåtte naturreservatet negativt. Vi understreker imidlertid at bestemmelsene kun er knyttet til mobile jakttårn og at rydding av kvist i siktgater gjelder ved faste posteringssteder. Når det gjelder båtstøen i innspillet, har det i løpet av dialog i etterkant av oppstartsmeldingen, kommet fram at denne er i dårlig stand, og at det mest sannsynlig vil innebære større tiltak å få denne tilbake i en slik tilstand at den blir funksjonell igjen. Statsforvalteren har ikke fått dokumentasjon på om det dreier seg om en båtstø eller et båthus, og vi kan derfor ikke innarbeide restaurering av båtstø/båthus i verneforskriften på det grunnlaget som foreligger nå. Dersom det i løpet av høringsprosessen, blir dokumentert at det har vært en bygning med tilhørende båthus og/eller båtstø tidligere, vil vi imidlertid vurdere å innarbeide dette i forskriften som legges ved vår tilråding om vern til Miljødirektoratet.

Områdebeskrivelse - Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat

Det foreslåtte verneområdet ligger på vestsiden av innsjøen Lygne, som ligger om lag seks km nord for Birkeland i Hægebostad kommune. Undersøkt tilbudsområde for vern var om lag 320 daa stort. Vegetasjonen i området er variert, og spenner fra fattig blåbærskog til rikere lågurtskog og alm-lindeskog. Området sett under ett, har også en god treslags sammensetning. Samlet sett er skogen i området påvirket av menneskelig aktivitet, og er derfor relativt ung enkelte steder. Dette medfører at det også finnes relativt sparsomt med gamle trær. Andelen død ved som er sterkt nedbrutt er følgelig også ganske lav. De vanligste treslagene i de rikeste lokalitetene er alm, lind og spisslønn, samt innslag av hassel. Området har også verneverdier knyttet til gammel ospedominert skog og gammel eikeskog.

De største vernekvalitetene i området er knyttet til forekomstene av rik lågurt-edelløvsskog samt den trua naturtypen frisk-rik edelløvsskog (NT) som dekker inn kjerneområdet med alm-lindeskog. Rik edelløvsskog er en av de prioriterte skogtypene for vern i Agder for å dekke opp manglene i skogvernet knyttet til denne skogtypen. Av de generelle manglene i skogvernet i Agder vil Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat fange opp skog i lavereliggende områder på høy bonitet. Det foreslåtte verneområdet er vurdert som et verneverdig område med regional verdi (**).

Verneforskrift

Forskrift om vern av Kleppsfjellet og Slettafjellet naturreservat, Hægebostad kommune, Agder

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av rik edelløvskog med innslag av den den trua naturtypen frisk rik edelløvskog samt gammel ospedominert skog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Hægebostad kommune: 87/1, 87/2, 87/3-6, 88/2 og 88/3.

Naturreservatet dekker et totalareal på 205 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Hægebostad kommune, hos Statsforvalteren i Agder, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk

- d. vedlikehold av eksisterende bygninger, veier, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. bålrensing med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende regelverk
- f. båttopplag for mindre båter i strandsonen langs Lygne.
- g. beiting
- h. vedlikehold av eksisterende gjerder
- i. utsetting av saltsteiner
- j. forsiktig rydding av småbusker og kvist i siktgater på jaktposter i forbindelse med storviltjakt
- k. oppsetting av midlertidige mobile jakttårn.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende veier og stier

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, og med traktor og ATV på eksisterende traktorvei merket av på vernekartet.
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. hogst av etablerte plantefelt
- e. merking og rydding av nye stier
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting av nye gjerder
- h. øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd
- i. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og h og § 7 bokstav a, b, d, e, g og h.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.